

Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare år 2017

I detta PM beskriver vi statistik om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) år 2017. Syftet är att ge en beskrivning av sfi utifrån den officiella statistiken, i vilken de huvudsakliga resultaten lyfts fram. Texten är också tänkt att fungera som ett stöd för den som vill veta mer om vilken nationell statistik som finns och hur den kan tolkas. Inledningsvis ger vi en kort beskrivning av hur sfi är organiserat för att underlätta förståelsen av statistiken.

Statistiken för aktuellt år baseras på uppgifter som vid två tillfällen under året har insamlats av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Skolverket. Statistiken är en del av Sveriges officiella statistik.

Kort om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Sfi syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i det svenska språket. Utbildningen är organiserad i form av tre studievägar som riktar sig till personer med olika bakgrund, förutsättningar och mål samt visar på vilken ingångskurs och progressionstakt som är lämplig. En elev börjar sina studier inom den studieväg och kurs som bäst passar hans eller hennes individuella förutsättningar. Från den 8 augusti 2017 gäller nya sammanhållna studievägar som ger eleverna möjlighet att läsa till och med kurs D oavsett studieväg. De nya kurserna är 1C, 1D och 2D. Avsikten är att studievägarna ska vara mer målgruppsanpassade och sammanhållna.

Studievägar och kurser inom sfi.

- Studieväg 1 består av kurserna A, B, C och D.
- Studieväg 2 består av kurserna B, C och D.
- Studieväg 3 består av kurserna C och D.

Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till dem som är vana att studera.

Bedömningen av vilken studieväg som är lämplig för en elev och vilken kurs eleven bör börja på utgår ifrån en kartläggning. I ett inledande samtal kartlägger man elevens kunskaper, förutsättningar och behov samt vad som i övrigt kan ha betydelse för att eleven ska kunna uppfylla kunskapskraven.

Elever, kursdeltagare och nybörjare

I den nationella statistiken finns uppgifter om elever, kursdeltagare och nybörjare. En elev är en person som har studerat en eller flera kurser under året. Eleven räknas som kursdeltagare på varje kurs där han eller hon deltar, varför antalet kursdel-

PM

2 (10)
Dnr 2018:00955

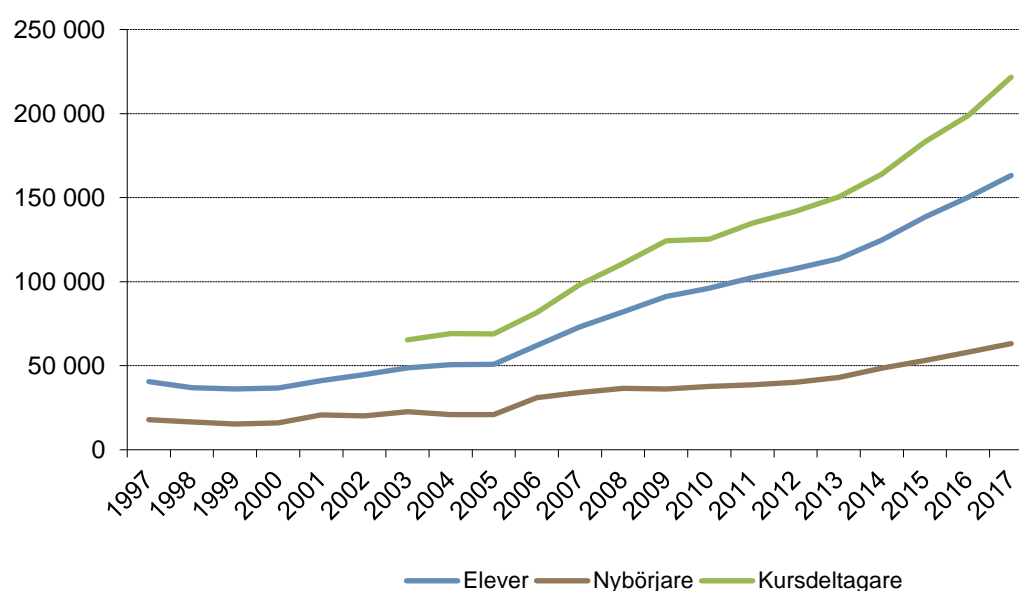
tagare överstiger antalet elever. Eleven räknas som nybörjare det år då han eller hon har sin första kursstart.

Antalet elever fortsätter att öka

År 2017 deltog drygt 163 000 elever i sfi. Det är en ökning med 8,7 procent jämfört med år 2016. Antalet elever har ökat varje år under 2000-talet. Sedan år 2007 har antalet elever mer än fördubblats. Även antalet nybörjare, d.v.s. personer som har sin första kursstart under året, fortsätter att öka.

År 2017 uppgick antalet kursdeltagare till nästan 222 000, vilket innebär att varje elev deltog i genomsnitt i 1,4 kurser under året.

Diagram 1: Antal elever, nybörjare och kursdeltagare¹ i sfi 1997–2017

Elevernas bakgrund varierar

Könsfördelningen bland eleverna var relativt jämn, 51 procent kvinnor respektive 49 procent män, vilket är samma procentuella fördelning som 2016. Åldersfördelningen såg ut enligt följande: 56 procent 25–39 år, 30 procent äldre än 39 år och 14 procent yngre än 25 år.

Vad gäller elevernas utbildningsbakgrund hade 61 procent av eleverna minst 10 års utbildning. 17 procent en 7–9-årig utbildning, 18 procent högst 6-årig utbildning

¹ Sfi var t.o.m. 2002 organiserat som en enda kurs. Sedan studievägssystemet infördes år 2003 kan en elev läsa flera kurser under ett år. Under 2010 minskade antalet kurser som eleverna läste i genomsnitt. Detta berodde på att byte av skola inte längre kunde medföra att eleven räknades som kursdeltagare på samma kurs flera gånger, vilket förekom under tidigare år.

och för 4 procent saknades uppgift om utbildningsbakgrund. Kvinnor hade i genomsnitt kortare utbildning än män.

Det vanligaste modersmålet bland eleverna på sfi var arabiska. Totalt 40 procent av eleverna hade arabiska som modersmål. Därefter följde tigrinska, somaliska och persiska. Ungefär 75 procent av eleverna hade något av de tio största språken som sitt modersmål. Bland de resterande eleverna var nästan 160 språk representerade. Syrien har varit det största födelselandet bland eleverna under de senaste fyra åren. Andra vanliga födelseländer är Eritrea, Irak, Somalia, Afghanistan och Polen.

Omkring var tionde elev inom sfi läser också kurser inom övrig komvux

Det förekommer att elever inom sfi även deltar i utbildning inom komvux på grundläggande eller gymnasial nivå. För att uppskatta hur vanligt det är har vi jämfört hur många av eleverna i den inrapporterade statistiken som under 2017 var inskrivna både i sfi och i minst en kurs i komvux i övrigt. Det går inte med säkerhet att fastställa om studierna sker parallellt eller om eleverna läser en utbildning i taget. För att minska denna faktor har vi begränsat statistiken till elever som var inskrivna på studier i sfi och komvux under samma halvår. Totalt var det drygt 17 000 elever, eller drygt 10 procent av de inskrivna inom sfi, som även läste andra kurser inom komvux 2017.

Två tredjedelar av eleverna studerar i kommunens egen regi

Kommunen är huvudman för sfi men kan välja att uppdra åt andra att anordna utbildningen på entreprenad.

Enligt rapporterade uppgifter år 2017 läste 63 procent av eleverna i kommunens egen regi och 32 procent hos en enskild utbildningsanordnare. Därutöver studerade 3 procent av eleverna på folkhögskola och 2 procent i studieförbund.

Från och med 2011 finns möjlighet för folkhögskolor att bli huvudman för utbildning motsvarande sfi, förutsatt att de har fått tillstånd för detta från Skolinspektionen. Av de drygt 5 400 sfi-elever som under 2017 studerade vid en folkhögskola var det drygt 3 900 elever som gjorde detta på en utbildning motsvarande sfi med folkhögskolan som huvudman. Övriga drygt 1 500 elever som läste sfi på folkhögskola hade kommunal huvudman.

Antal kursdeltagare inom de olika studievägarna

År 2017 uppgick antalet kursdeltagare inom sfi till nästan 222 000. Av kursdeltagarna läste 14 procent inom studieväg 1, 45 procent inom studieväg 2 och 41 procent inom studieväg 3.

Männen var i majoritet på B-kursen inom studieväg 2 och på C-kursen inom studieväg 3. Däremot var majoriteten av eleverna på kurser inom de övriga studievägarna kvinnor.

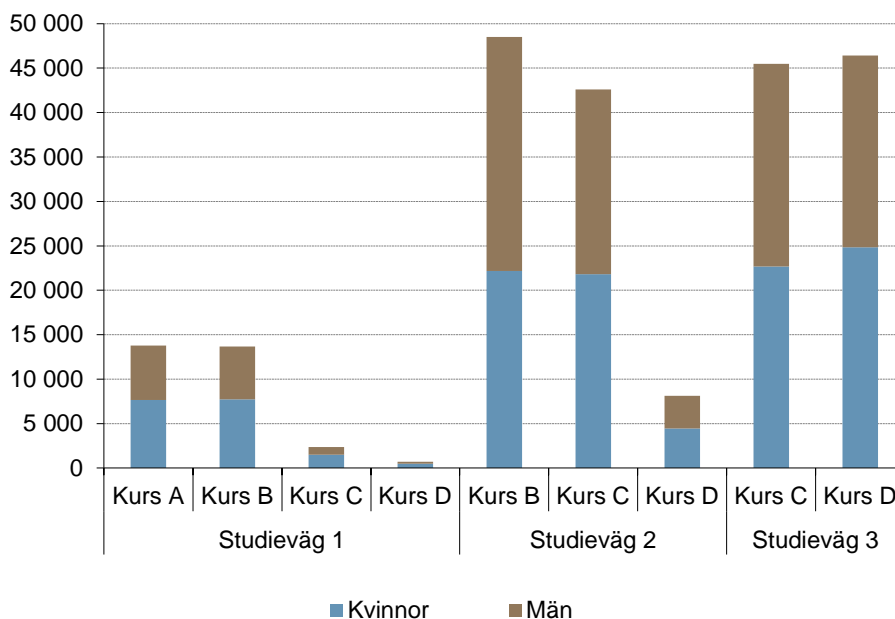
Utbildningsbakgrunden är en av de avgörande faktorerna för inom vilken studieväg en elev ska påbörja sina studier. Inom studieväg 1 studerar framför allt personer

PM

4 (10)
Dnr 2018:00955

med 0–6 års tidigare utbildning, medan majoriteten inom studieväg 3 är personer med minst 10 års tidigare utbildning. Andelen kursdeltagare som deltog i läs- och skrivinlärning varierade också mellan de olika studievägarna. Majoriteten var inom studieväg 1.

Diagram 2: Antal kursdeltagare per studieväg och kurs 2017, fördelat på kön.

I diagram 2 visas låga siffror för antal kursdeltagare på kurs C och D inom studieväg 1 och kurs D inom studieväg 2. Detta beror på att de sammanhållna studievägarna trädde i kraft den 8/8 2017 och därmed har inte så många elever hunnit bli inskrivna på dessa kurser.

Studieresultat

Studieresultaten redovisas på flera olika sätt i statistiken. För kursdeltagare redovisas hur många som under året har slutfört eller avbrutit sin kurs, alternativt avser att fortsätta kursen under nästa år.² Skolverket redovisar också betygsfördelning samt genomsnittligt antal elevtimmar och genomsnittlig studietid för kursdeltagare som slutfört sin kurs. För nybörjare, som påbörjade sina studier 2015, redovisas hur många som har slutfört någon kurs med godkänt resultat till och med 2017. Därutöver redovisas resultaten från de nationella slutproven.

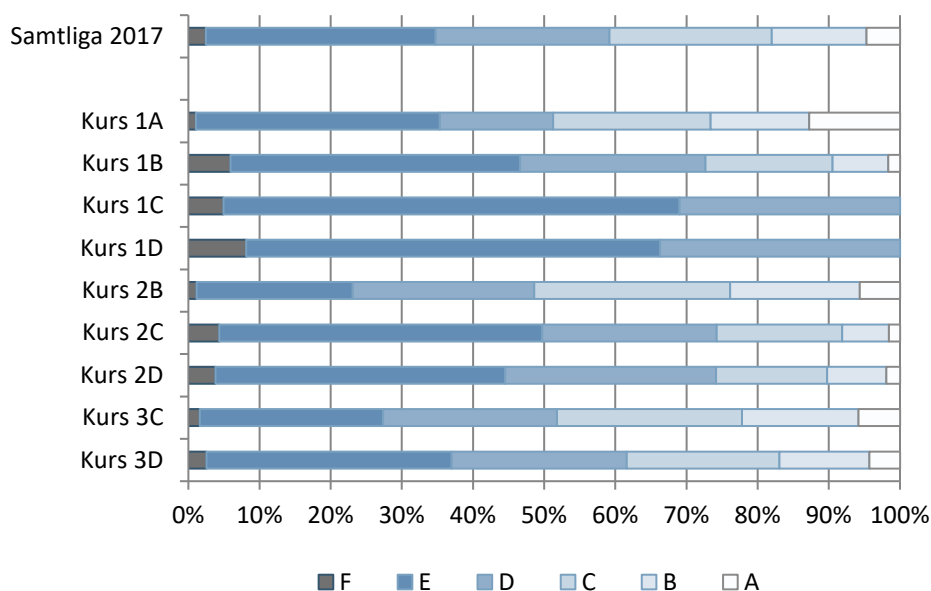
Knappt fyra av tio kursdeltagare slutför sin kurs under året

Under år 2017 slutförde 37 procent av kursdeltagarna sin kurs och 23 procent avbröt den. Därutöver var det 41 procent som antogs fortsätta kursen nästa år. Högst andel avbrott fanns på kurs 3C, inom vilken 28 procent avbröt sin kurs år 2017. Män avbröt i något högre utsträckning sina kurser än kvinnor.

Nästan alla får godkänt betyg

Uppgifter om betyg finns för drygt 81 000 kursdeltagare. Av dessa fick 98 procent lägst betyget E och 2 procent fick betyget F. Det var 5 procent som fick det högsta betyget, A. Resultaten skiljer sig dock åt mellan de olika kurserna.

Diagram 3: Betygsfördelning år 2017 uppdelat efter studieväg och kurs. Procent.

² För de kursdeltagare som varken slutfört eller avbrutit sin kurs gör vi antagandet att de fortsätter kursen under nästa kalenderår. I praktiken behöver det dock inte alltid bli så.

Omkring sex av tio nybörjare får godkänt

Eftersom studierna i sfi ofta sträcker sig över flera olika kalenderår följs nybörjare under flera års tid. På det sättet blir det möjligt att ge en samlad bild av resultaten.

Av de nybörjare som hade sin första kursstart i sfi 2015 var det 65 procent som hade nått godkänt resultat på minst en kurs t.o.m. 2017, vilket framgår av tabell 1. Samtidigt var det 23 procent som hade avbrutit en eller flera kurser utan att slutföra någon kurs under åren 2015–2017. För 12 procent av nybörjarna fanns inga uppgifter varken om slutförda eller avbrutna kurser och därför antas de ha fortsatt sin utbildning. Kvinnor fick godkänt på någon kurs i högre utsträckning än män. Män var mer benägna att avbryta utbildningen.

Tabell 1: Studieresultat t.o.m. 2017 för nybörjare 2015, prioriterat efter högsta godkända kurs.

Slutfört någon kurs Avbrott/studieuppehåll Fortsätter utbildningen	Nybörjare 2015, oavsett entré			därav entré på kurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	1A	1B	2B	2C	3C	3D
Samtliga elever	52 275	24 841	27 434	6 145	1 727	21 334	2 143	18 890	2 036
Slutfört någon kurs med minst godkänt resultat (%)	65	68	61	67	61	68	67	61	59
<i>därav</i>									
Kurs 1A	4	4	3	32					
Kurs 1B	3	3	2	15	23				
Kurs 1C ¹⁾	.	.	.	.	.				
Kurs 1D ¹⁾									
Kurs 2B	11	11	12	7	9	25			
Kurs 2C	9	8	9	6	12	17	18		
Kurs 2D ¹⁾	.	.	.	.	.	.	.		
Kurs 3C	7	7	7	1	2	2	3	16	
Kurs 3D	31	34	27	5	14	23	45	44	59
Avbrott/studieuppehåll (%)	23	20	26	17	19	22	20	28	23
Fortsätter utbildning- en (%)	12	12	12	16	21	10	13	11	18

¹⁾ Här redovisas inte uppgifter eftersom mycket få elever, som påbörjat sin utbildning 2015, gjorde övergång till de nya kurserna som gäller från och med den 8 augusti 2017. De nya kurserna är 1C, 1D och 2D. Kursen 1D har inte alls förekommit som högsta godkända kurs bland nybörjarna 2015 och kurserna 1C och 2D har förekommit i ett fåtal fall.

Under åren 2015–2017 kan en elev ha slutfört fler än en kurs. Samma elev kan också ha avbrutit kurser och kan även ha deltagit i kurser som ännu inte är avslutade. För att kunna åskådliggöra resultaten på ett tydligt sätt prioriteras eleverna efter sin högsta godkända kurs. Eleverna räknas därmed bara en gång i tabell 1. Det innebär exempelvis att en elev som under åren 2015–2017 har slutfört kurs 1A, avbrutit kurs 1B och sedan slutfört kurs 2C kommer att redovisas som att han eller hon har slutfört kurs 2C med godkänt resultat. Prioriteringen får till följd att antalet

elever som har slutfört en lägre kurs underskattas i tabellen. Till exempel framgår att ca 4 procent av samtliga nybörjare 2015 har slutfört kurs 1A som högsta kurs till och med 2017. I realiteten är det dock fler som har slutfört denna kurs under året, men då även slutfört högre kurser.

Det finns en del skillnader i deltagandet mellan män och kvinnor. Män slutförde i lägre utsträckning minst en kurs och avbröt i högre utsträckning studierna i samtliga kurser.

Av statistiken framgår även vilka resultat nybörjare har uppnått beroende på startkurs. Av de nybörjare som år 2015 påbörjade sina studier på kurs 1A var det 67 procent som slutförde någon kurs med godkänt resultat till och med år 2017. Det var 32 procent som slutförde kurs 1A medan 5 procent slutförde kurs 3D.

Genomsnittligt antal elevtimmar varierar stort beroende på startkurs

I 20 kap, 24§ i skollagen regleras att utbildning i svenska för invandrare ska i genomsnitt under en fyraveckorsperiod omfatta minst 15 timmars undervisning i veckan. Undervisningens omfattning får dock minskas om eleven begär det och huvudmannen finner att det är förenligt med utbildningens syfte. Huvudmannen ska verka för att undervisningen erbjuds på tider som är anpassade efter elevens behov. Både för nybörjare och för kursdeltagare i sfi redovisar Skolverket uppgifter om genomsnittligt antal undervisningstimmar. Av statistiken framgår att nybörjare 2015 som slutförde minst en kurs med godkänt resultat t.o.m. 2017 i genomsnitt studerade i 501 timmar. Antalet undervisningstimmar varierade kraftigt beroende på vilken studieväg och kurs eleven började på och vilken elevens högsta avslutade kurs var. Nybörjarna som påbörjade studierna på kurs 3D, och avslutade kursen med godkänt resultat, studerade i genomsnitt i 159 timmar. Nybörjarna på kurs 1A som fick godkänt på minst en kurs studerade i genomsnitt i 603 timmar.

Skolverket redovisar även uppgifter om genomsnittlig studietid i veckor mellan start- och slutdatum. För nybörjare 2015 som slutförde minst en kurs med godkänt resultat t.o.m. 2017 var tiden mellan start- och slutdatum i genomsnitt 59 veckor. Även här finns stora skillnader beroende på startkurs. För de som påbörjade sina studier på kurs 1A, och som fick godkänt resultat på minst en kurs, krävdes i genomsnitt 66 veckor, jämfört med 23 veckor för dem som påbörjade sina studier på kurs 3D.

Nationella slutprov

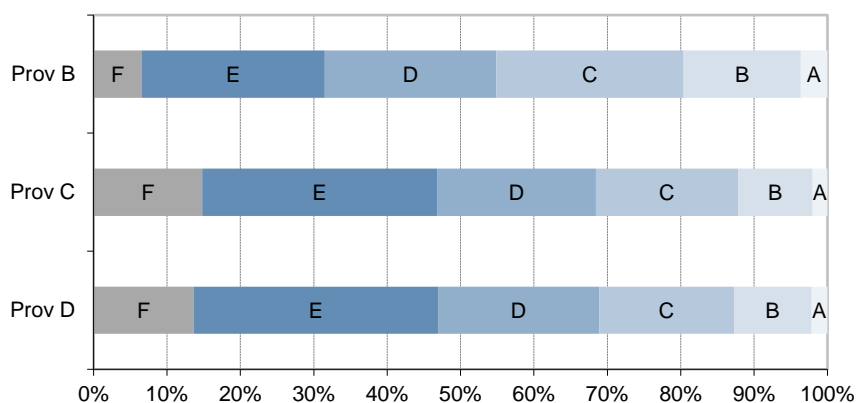
Sedan år 2010 redovisar Skolverket uppgifter om resultaten på nationella slutprov i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. De nationella slutproven är obligatoriska att använda i slutet av kurserna B, C och D. Proven ska fungera som ett stöd för lärare vid bedömning och betygssättning men är inga examensprov. Varje prov består av fyra delprov som prövar färdigheterna läsförståelse, hörförståelse, skriftlig produktion respektive muntlig produktion och interaktion. Betyg sätts på varje delprov och därefter beräknas ett sammanvägt provbetyg. Det sammanvägda provbetyget på slutproven beräknas genom att ett genomsnitt tas på de fyra delproven.³

Flest får godkänt på nationellt slutprov i kurs B

Av de kursdeltagare som år 2017 deltog i ett nationellt slutprov i sfi, var det ca 22 000 kursdeltagare som deltog i B-provet, drygt 30 000 som deltog i C-provet och drygt 24 000 som deltog i D-provet.⁴

Resultaten på proven skiljer sig åt mellan de olika kurserna. Högst resultat fick kursdeltagarna som deltog i B-provet, 93 procent fick lägst betyget E i sammanvägt provbetyg. På C- och D-provet var motsvarande andelar 85 respektive 86 procent. Det var bara några få procent av kursdeltagarna som fick det högsta betyget A. Det delprov som eleverna klarade i lägst utsträckning var liksom tidigare år delprovet i skriftlig produktion. Kvinnor och män presterade i stort sett lika bra på sfi-proven. Det var dock en något högre andel män än kvinnor som inte klarade delprovet i skriftlig produktion.

Diagram 4: Sammanvägt provbetyg år 2017 uppdelat per kurs. Procent.

³ Det finns vissa undantag till denna regel. Ett undantag är att en kursdeltagare högst kan få ett sammanvägt provbetyg två steg över det lägsta delprovsbetyget. En kursdeltagare som får betyget F på ett delprov kan högst få betyget E i sammanvägt provbetyg. Om en kursdeltagare får betyget F på två delprov kan han eller hon inte få ett godkänt sammanvägt provbetyg.

⁴ Detta avser kursdeltagare som fått ett sammanvägt provbetyg.

Om Skolverkets statistik om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Skolverket publicerar statistik om sfi en gång per år. Från och med år 2009 publiceras statistiken över sfi per kalenderår istället för per läsår, i syfte att bättre spegla en flexibel vuxenutbildning.

Vill du se de tabellerna från vilka uppgifterna i denna PM är hämtade hittar du dem på Skolverkets webbplats. Där finns Sveriges officiella statistik om sfi för kalenderåret 2017 på riksnivå. Bifogat till denna PM finns en översikt över de tabeller om elever, kursdeltagare och studieresultat i sfi som Skolverket publicerar (se nästa sida).

Statistik på läns- och kommunnivå

Förutom statistik på riksnivå publicerar Skolverket uppgifter på läns- och kommunnivå i Skolverkets databas Jämförelsetal (www.jmftal.artisan.se). Där finns bl.a. uppgifter om elever och kursdeltagare i kommuner och om studieresultat. I databasen går det att se resultaten för en enskild kommun. Sammantaget visar kommunsiffrorna att det finns mycket stora skillnader mellan olika kommuner. I de fall resultaten är alltför osäkra prickas de (.). Detta blir aktuellt för kommuner med få elever.

Översikt över tabeller om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Uppgifter på riksnivå	
Elever och kursdeltagare	
Tabell 1	Antal elever, nybörjare och kursdeltagare Antal elever, nybörjare och kursdeltagare 1997–2017.
Tabell 2	Antal anordnare Antal utbildningsanordnare samt antal elever och kursdeltagare per anordnare.
Tabell 3A	Elever Antal elever efter kön, ålder, tidigare utbildning m.m.
Tabell 3B	Elever (forts.) Antal elever efter kön, modersmål och födelseland.
Tabell 4	Kursdeltagare Antal kursdeltagare efter studieväg och kurs samt fördelat på kön, ålder och utbildningsbakgrund m.m.
Studieresultat	
Tabell 1A	Kursdeltagare som slutfört, avbrutit eller fortsätter kurs Totalt samt fördelat efter kön, studieväg och kurs.
Tabell 1B	Betyg på kurser i sfi (kurser fr.o.m. 1 juli 2012) Betygsfördelning totalt och fördelat på studieväg och kurs, samt uppgifter om genomsnittligt antal elevtimmar och genomsnittlig tid i veckor mellan start- och slutdatum för de betygssatta kurserna.
Tabell 2A–C	Resultat för nybörjare 2015 Andel nybörjare 2015 som slutfört minst en kurs t.o.m. 2017. Uppgift om högsta slutförda kurs beroende på startkurs, fördelat efter kön. Även uppgift om genomsnittligt antal elevtimmar (tabell 2B) och genomsnittlig studietid (tabell 2C).
Tabell 3.1-3.7	Resultat för nybörjare 2015 Studieresultat t.o.m. 2017 för elever som påbörjat sin utbildning 2015, efter kön, ålder, utbildningsbakgrund, modersmål, födelseland, deltagande i läs- och skrivinläring och anordnare
Tabell 4	Genomsnittligt antal elevtimmar för nybörjare 2015 Genomsnittligt antal elevtimmar t.o.m. 2017 för nybörjare 2015 som slutfört minst en kurs. Totalt samt fördelat på kurs, kön, ålder m.m.
Tabell 5	Genomsnittlig tid i veckor för nybörjare 2015 Genomsnittlig tid mellan start- och slutdatum t.o.m. 2017 för nybörjare 2015 som slutfört minst en kurs. Totalt samt fördelat på kurs, kön, ålder m.m.
Nationella slutprov	
Tabell 1	Resultat på nationella slutprov i sfi (kurser fr.o.m. 1 juli 2012) Betygsfördelning på nationella slutprov i sfi, fördelat på kurs, delprov och kön.
Uppgifter på läns- och kommunnivå	
	Se databasen Jämförelsetal (www.jmftal.artisan.se)